

KAROL SZYMANOWSKI HARNASIE Op. 55

The Highland Robbers
Ballet pantomime

OBRAZ I SCENE I Hala

On the mountain pasture

1

Redyk
Driving the sheep

2

Scena mimiczna
Mime scene

3

Marsz zbójnicki
The Robbers' march

4

Scena mimiczna
Mime scene

5

Taniec zbójnicki
The Robbers' dance

OBRAZ II SCENE II Wnętrze chałupy Inside the hut

6

Wesele
Wedding

Cepiny
Wedding rites

Pieśń Siuhajów
The song of young Highlanders

7

Taniec góralski
The Highlanders' dance

8

Wejście Harnasiów – Taniec
Arrival of the Highland Robbers – Dance

OBRAZ III SCENE III Hala

On the mountain pasture

9

Hala
On the mountain pasture

ORKIESTRA SYMFONICZNA I CHÓR FILHARMONII NARODOWEJ W WARSZAWIE

The Warsaw National
Philharmonic Orchestra and Choir

KAZIMIERZ PUSTELAK
tenor

ANTONI SZALIŃSKI
choirmaster

WITOLD ROWICKI
conductor

Balet „Harnasie“, pierwszy w historii muzyki polskiej utwór sceniczny oparty w całości na folklorze podhalańskim, należy do najwybitniejszych dzieł Szymanowskiego.

Balet powstawał na przestrzeni wielu lat; do komponowania muzyki Szymanowski przystąpił w r. 1923, zaś partyturę ukończył w 1931.

Podania i legendy o zbójnikach tatrzańskich były za czasów Szymanowskiego – i są po dziś dzień – podstawowym tematem sztuki góralskiej; stanowią jakby ogniwo łączące przeszłość z teraźniejszością. Akcja baletu zbudowana jest na takim właśnie „zbójnickim wątku“. Jest to historia dziewczyny siłą wydanej za starego lecz bogatego gazdę i uprowadzonej w czasie wesela przez harnasia.

Muzyka „Harnasi“ nasycona jest żywym, współczesnym Szymanowskiemu góralskim folklorem, którego bogactwo przejawia się nie tyle w wielości melodii (tzw. „nut“), ile w zmienności i różnorodności ich upostaciowania pod względem melicznym i rytmicznym – w wyniku silnego oddziaływania czynnika improwizacyjnego w góralskiej praktyce wykonawczej. Głębokie wniknięcie w właściwości i odrębność tego folkloru pozwoliło Szymanowskiemu na różnorodne i mistrzowskie zarazem wykorzystanie jego „giętkości“. Toteż w wielu miejscach przebiegu muzycznego „Harnasi“ ulega niemal zatarciu granica pomiędzy cytatem ludowym i jego przetworzeniem, montażem większych odcinków melodycznych z kilku wzorców ludowych i improwizacyjnym tworzeniem takiego odcinka z własnej inwencji.

Pierwsze wykonania „Harnasi“ w wersji koncertowej odbyły się w Filharmonii Warszawskiej pod dyrekcją Grzegorza Fitelberga (1929 – fragmenty I Obrazu; 1931 – fragmenty II Obrazu). Prapremiera sceniczna odbyła się w Pradze (Narodni Divadlo, 1935). Po raz pierwszy w Polsce „Harnasie“ wystawiła Opera Poznańska (1938).

W r. 1975 w Warszawie (Filharmonia Narodowa) „Harnasie“ zostały pod dyrekcją Witolda Rowickiego wykonane po raz pierwszy w całości (bez skrótów) na estradzie. Wykonanie to było inspiracją do pierwszego integralnego nagrania muzyki baletu Szymanowskiego na płycie.

Kazimierz Nowacki

Filharmonia w Warszawie rozpoczęła swą działalność w r. 1901 (inauguracyjny koncert odbył się 5 listopada), a twórcą i pierwszym dyrygentem jej Orkiestry był wybitny artysta, Emil Młynarski. W r. 1939 działalność Filharmonii Warszawskiej przerywa II Wojna Światowa. Gmach Filharmonii zostaje całkowicie zniszczony. Powstała w zrujnowanej Warszawie pierwszych lat powojennych, Orkiestra Filharmoniczna, kilkakrotnie zmienia swe formy organizacyjne i dyrygentów. Okres świetności Filharmonii rozpoczyna się dopiero w r. 1951 – po gruntownej reorgani-

zacji i stworzeniu przez Witolda Rowickiego nowego zespołu symfonicznego. W r. 1955 Filharmonia uzyskuje – wraz z odbudowanym z ruin gmachem – zaszczytny tytuł FILHARMONII NARODOWEJ.

Kierowana przez Witolda Rowickiego Orkiestra Filharmonii Narodowej, od kilkunastu lat cieszy się światowym rozgłosem. Sławę tę ugruntowały liczne występy Zespołu w bardzo wielu krajach pięciu kontynentów świata.

Za swe zasługi w upowszechnianiu polskiej kultury muzycznej w kraju i za granicą warszawska Filharmonia Narodowa odznaczona została Orderem Sztandaru Pracy I klasy.

The ballet “Harnasie” (The Highland Robbers), a major work by Szymanowski, is the first stage piece in the history of Polish music to be based entirely on the folk-lore of the Tatra Mountains. The ballet had been written during a long period; Szymanowski started it in 1923 and completed the score in 1931.

The stories and legends about Tatra robbers were in Szymanowski's time – and are also now – the basic theme of the folk-lore in that area; they form a link between its past and its present-day. And the plot of the ballet too is based on this “robbers' theme.“ It is the story of a girl married, by force, to an old but rich farmer and abducted during the wedding by a “harnas” – a robber.

The music of “Harnasie” is filled with a living Tatra folk-lore of Szymanowski's day. And the richness of this folk production consists not so much in the great number of tunes (called “notes”), as in their melismatic and rhythmic changeability – the result of a very strong improvisational element in the way they are performed. Owing to his profound insight into the distinct qualities of this music, Szymanowski was able to make the most of its natural “flexibility“. So in many places in “Harnasie” one can hardly distinguish a folkloristic quotation from its transformation, or an arrangement of a succession of original tunes from the composer's improvisation and invention.

The first concert performance of “Harnasie” took place at the Warsaw Philharmonic, under Grzegorz Fitelberg (1929 – fragments of Scene I; 1931 – fragments of Scene II). The ballet was staged for the first time in Prague (Narodni Divadlo, 1935). The Polish stage première took place at the Poznań Opera House (1938).

In 1975, “Harnasie” was executed for the first time in Warsaw, without abbreviations, under Witold Rowicki – in a concert performance at the National Philharmonic. This performance inspired the first integral recording of Szymanowski's ballet which we have the pleasure of presenting on this disc.

Transl. Ludwik Wiewiórkowski

The Warsaw Philharmonic was founded in 1901 (the inaugural concert took place on November 5). The creator and first conductor of its orchestra was Emil Młynarski. The outbreak of war in 1939 interrupted its activities. The Philharmonic building was completely destroyed.

The Orchestra that was formed again in the ruins of Warsaw, soon after the war, changed several times both its organizational structure and its conductors. It was only in 1951 that the Warsaw Philharmonic began to flourish again, which was due to Witold Rowicki who reorganized it and formed its new orchestra. In 1955, the Philharmonic – together with its reconstructed building – was awarded the title of the NATIONAL PHILHARMONIC.

While remaining under the directorship of Witold Rowicki and having given concerts in many countries of the five continents, the Orchestra of the National Philharmonic became famous throughout the world.

In recognition of its services for the Polish culture, for its presentation at home and abroad, the National Philharmonic was awarded one of Poland's highest distinctions, the Order of Banner of Labour I Class.

Reżyser nagrania: J. URBAŃSKI

Operator dźwięku: K. URBAŃSKA

Proj. graf.: Stefan Bernaciński

Made in Poland

Cena zł 65,-